

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 39.

V Ljubljani, dne 29. septembra 1916.

Leto IX.

V psalmih stoji zapisana beseda:

„Blagor mu, kdor misli na reveža in ubožca: ob hudem dnevu mu povrne Gospod“.

Poslanci dr. Krek, Jarc in Gostinčar na občnem zboru tobačnega delavstva.

Ljubljana, 22. sept. 1916.

Danes zboruje najstarejša ljubljanska organizacija slovenske krščanske socialne delavske organizacije: »Podporno društvo«. Letos se je občni zbor te organizacije zapoznil: zbolela nam je spomladi blagajničarka naša pridna Marija Rojčeva; prezaslužnemu predsedniku Čatarju je umrla njegova žena. Vse to je pač upravičilo, zakaj da ni kot ponavadi že spomladi zboroval občni zbor. Pozneje ni bil ustanovitelj društva dr. Krek v Ljubljani; krščansko socialno tobačno delavstvo je pa reklo: brez našega ustanovitelja, očeta revežev in delavcev ne bomo zborovali! Počakali smo, da se je zopet vrnil nazaj v našo belo Ljubljano, sosedo ljubljanskega močvirja, mesto megle in zdaj tudi teme. Organizacija je povabila poleg svojega ustanovitelja in očeta tudi poslanca Jarca in Gostinčarja. Poslanec Jarc je med našim tobačnim delavstvom dobro znan; sodeloval je večkrat pri naši organizaciji v tobačni tvornici a še veliko prej, predno je bil posl. Jarc politik, je kot mladi profesor ustanovitelj »Zarje« v Gradcu pridno sodeloval ne samo v slov. kat. izobraževalnih društvih S. K. S. Z. na polju religioznem, kulturnem in organizatoričnem, marveč tudi na polju naše delavske organizacije, posebno na Gorenskem in na Koroškem. Naša stvar se mu ima veliko zahvaliti na povzdigi šolstva in umetnosti v kranjski deželni upravi. Ker se na svetu tako hitro pozablja, opozarjamo, da sta Jarc in dr. Krek skupno izvedla ustanovitev Slovenske trgovske šole v Ljubljani, ki je velike važnosti posebno tudi delavski mladini v Ljubljani in ki si je pridno

bila pod ravnateljem Bogomilom Remcem velik ugled. — Bili so lepi časi, ko je pred leti mladi deželni odbornik Jarc z vso svojo mlado silo deloval na povzdigo šolstva in umetnosti v kranjski deželni upravi. V deželnem odboru bi moral vedno biti tudi zastopan stan učenjakov; brez teh se hote ali nehote zanemarja zelo važen del deželne uprave. Jože Gostinčar je pa osebnost, ki jo vsaki slovenski krščanski socialni delavec in delavka ljubi in spoštuje, nanj se v sili in v potrebi zatekajo tudi taki, ki niso po svojem svetovnem nazoru naši in ne dobe nikdar pri njem zamašenih ušes.

× × ×

Občni zbor Podpornega društva

otvori tovariš predsednik Alojzij Čatar, ki predseduje društvu že dolgo vrsto let. Pozdravi poslanca Jarca, konstatira, da je občni zbor sklepčen in podeli besedo poslancu Jarcu:

Poslanec Jarc za vpokojeno tobačno delavstvo.

Posl. Jarc je izvajal med drugim: Dogovorno s poslancem Gostinčarjem sem posredoval pri finančnem ministrstvu, naj bodo sedanjih draginjskih doklad deležni vsi vpokojeni tobačni delavci in delavke, ker ni prav, da se dela zdaj ta razloček, da dobe malo draginjsko doklado le tisti vpokojeni tobačni delavci in delavke, katerih pokojnina ne presega na leto 600 kron. Gospod poslanec se je na to pečal s potrebo, da se po vodstvu tobačne tvornice skrbi za živila delavstvu in bo tozadevno posredoval pri finančnem ministrstvu. (Živahno odobravanje in ploskanje).

Čatar se gospodu profesorju najtoplejše zahvali na njegovem delu za tobačno delavstvo in ga prosi nadaljnje naklonjenosti.

Poslanec Jože Gostinčar

živahno pozdravljen, je izvajal med drugim: Odkar se je pričela vojska, ne pridemo tolikokrat skupaj, kot prejšnje čase, a reči se le ne more, da bi se ne delovalo za tobačno delavstvo. Odtujili se pa nismo eden drugemu, kar zopet dokazuje današnji naš občni zbor. S težavo sicer, a dosegle so se draginjske doklade.

Govornika prekinejo živahni živio klici in ploskanje; delavci in delavke navdušeno kličejo: »Živio dr. Krek!« in ploskajo; na skupščino je namreč prišel dr. Krek. Navdušenja, ki se je pojavilo, ni mogoče popisati. Klevetniki dr. Kreka, ki niso vredni, da bi mu odvezali jermenje njegovih sandal, naj bi bili prišli sem, videli bi bili, kako ljubi katoliško demokratično slovensko delavstvo ustanovitelja svoje organizacije. Navdušenje se še poveča, ko pozdravi predsednik Čatar »očeta in ustanovitelja naše organizacije«.

Ko se navdušenje poleže, konča poslanec Gostinčar svoj govor z željo, naj se delavstvo trdno organizira. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Iz govora poslanca dr. Kreka. Prostost misli.

Danes gre za to, da se reši vprašanje, če naj odbor še v bodoče posoja članom proti jamstvu seveda. Stojim na stališču, da ima odbor pravico, da nalaga društveno premoženje tudi v obliki posojil, seveda če je posojilo po zadostnem jamstvu popolnoma varno. Ker se je pa pojavila med člani zahteva, naj odbor ne posoja, bo najboljšje, če se danes zanaprej sklene, da se odsej ne bo več posojalo. Čujemo, da se misli izpremeniti odbor. Veseli me, da se hoče mali spor, ki je nastal rešiti na občnem zboru. Prav tako. Tukaj naj vsaki z glasovanjem prosto pove svojo misel in izreče svojo sodbo, ter po svojem prepričanju voli. Prosta volja mora priti do veljave. Ta duh, da mora imeti vsaki član pravico, da pove, kar

misli in voli kakor sam hoče, branimo, ker samo po tem duhu bomo rastle naprej. Le če bomo strogo branili prostost sodbe in volitve vsakemu članu, bomo imeli tudi močno zvezo članov v našem društvu.

Samoposebi je umevno, da ima odbor tudi pravico v posojilih nalagati svoj denar; nalaga ga tudi lahko v banki, v posojilnici, če bi to kazalo, kupi lahko tudi kako hišo ali zemljišče. Seveda pa mora imeti denar popolno varnost. Tudi na posodo sme odbor proti popolni varnosti dajati denar. Saj so tudi včasih sodišča posojala denar svojih varovancev.

Ne prikrivam si pa, da bi imel odbor sitnosti, če bi trajno posojal denar, prošilcev bi bilo vedno več. Zamere bi bile, če bi se enemu ali drugemu ne posodilo. Večkrat smo se že razgovarjali, kako da bi potrebovali take posojilnice, kjer bi tudi delavci dobivali posojilo. Revez je itak zlasti vsled pomanjkanja kredita na najslabšem; dobiva najslabše blago in ga najdražje plača. Ampak z ozirom na vse okolnosti nasvetujem, naj se napravi sklep:

Iz društvene blagajne naj se ne sme nikomur posojati. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje. — Nasvet, ki ga je sprejel pozneje predsednik tov. Čantar kot predlog, je soglasno obveljal).

Zdaj živimo v težkih časih. Pomagati moramo zato eden drugemu.

Kar tiče preskrbe, naj uprava kot taka stori vse za delavstvo. Zdaj gre zlasti za to, da se preskrbe tobačnemu delavstvu podplati. Pride zima, mokra pota, mraz! Delavka, zlasti mati brez trdne obutali se lahko prehladi — pljučnica, jetika. Konec kup zapuščenih sirot. Tudi za živila naj se poskrbi, kar je le mogoče. Hrana je zdaj slaba, nevarnost obstoja, da bodo pričeli delavci in delavke slabeti. To uprava lahko stori in skrbi za delavstvo, ker tobačna uprava stoji dobro. Tobaka, če tudi nekaterih vrst zmanjkuje, splošno ne bo zmanjkalo, tobakar tudi tobaka ne popusti. Tobačna uprava je dolžna, da skrbi za svoje delavstvo.

Tobačna tovarna bo dobro obstajala tudi po vojski. Držati mora zato delavstvo skupaj; nihče mu potem ne bo mogel ničesar.

Mi moramo poznati vse; a pred vsem potrebujemo reveža. Reveža moramo zbirati, revežu se mora pomagati. Vojska revežev se je močno pomnožila: danes morate uradnike do 8. činovnega razreda prištevati med reveže. Dolžnost vsakega duhovnika je, da gre tja, kjer so reveži. Najprej k revežu, to je naša dolžnost. V temle času se še bolj vkup spravljajte: z velikim in gorkim srcem naj vsakdo pomaga, da bomo prevozili sedanjo težko dobo in da pojdemo naprej v dobo srečnega miru. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Tajniško poročilo.

Poročala tajnica Marija Andlovic. Redna prikazen spremlja vsako vojsko: vsa živila se podraže. Sedanjo svetovno vojsko spremlja še obkolitev osrednjeevropskih držav: Avstrije in Nemčije; Anglija nas hoče namreč izstradati. To je povzročilo, da je pri nas pričelo primanjkovati posebno moke in kruha. Ker ni grozila od zunaj prodaji doma pridelanih živil nobena konkurenca, so se živila strašno podražila: na eni strani potrebuje vojska veliko živil in armada plača, kar se zahteva; na drugi strani so pa prekupci tudi strašno podražili in še dražje živila.

Od časa do časa je tudi v Ljubljani primanjkovalo živil.

Odboru Podpornega društva so nastale zato razne neprilike; pri nas je že tako: čez odbor se zabavlja, člani se jeze in prerekajo, a za vsako stvar prihajajo le k odboru: češ, nastopi!

Odbor Podpornega društva je tako rekoč predstavitelj ljubljanskega tobačnega delavstva; tudi tisti ga smatrajo za takega, ki morebiti še njegovi člani niso.

Odbor je tudi storil, kar je mogel. Posredoval je ne enkrat, marveč večkrat pri kranjski deželni vladi in zahteval, naj se gleda na delavstvo.

Poklonil se je lani tudi prevzvišenemu knezoškofu in se mu zahvalje-

val, ker je krepko dvignil svoj glas proti oduštvu z živili.

Vedno večja draginja je pričela siliti odbor, da je ponovno prosil, naj se dovolijo draginjske doklade tobačnemu delavstvu. Ta reč je končno uspešna; draginjske doklade so prišle, dasi pač ne odgovarjajo upravičenim zahtevam tobačnega delavstva, se mora reči, da je boljše nekaj kot nič.

Osredotočeval je odbor Podpornega društva od lanskega občnega zbora svojo pozornost življenjskim potrebščinam. Kako dobiti potreben živež, je pač naša glavna naloga.

Tudi na današnjem občnem zboru ne smemo molčati in moramo glasno naglašati, da s sedanjo razdelitvijo živil v Ljubljani tobačno delavstvo ne more biti in ni zadovoljno. Toblačno delavstvo naj bi dobivalo živila bodisi po tovarni, kar bi bilo v sedanjih razmerah pač najboljšo; tobačna režija naj bi živila in kurivo oddajala svojemu delavstvu po nizki ceni, kakor to delajo med vojsko c. kr. državne železnice in še posebno tudi zasebni in tudi cesarski rudniki. Kar je n. pr. mogoče v Trbovljah, bi bilo ob dobri volji izpeljivo tudi v c. kr. tobačnih tovarnah.

Če to ni mogoče, je pa brezpogojno potrebno, da se uredi oddaja živil tako, da jih bo dobilo tudi tobačno delavstvo. Če ne gre to drugače, naj se napravi to tako, da bo tudi dobil vsaki to malo, kar mu gre in kar mora dobiti, ure in ure čakati, kdaj boš prišel na vrsto, da boš dobil kruh in zdaj še krompir, tobačno delavstvo ne more, ker mora delati.

To, recimo, je omejeni program našega odbora do bodočega občnega zbora.

Odbor se je tudi zavzel za draginjsko doklado vpokojenemu tobačnemu delavstvu. Finančno ministrstvo je dovolilo vpokojenemu tobačnemu delavstvu draginjsko doklado 86 K na letošnje leto, ki je bodo pa deležni le tisti, katerih pokojnina ne znaša nad 600 kron na leto. Vsekakor upamo, da se bo to popravilo in to tembolj, ker dobe druge kategorije državnih uslužbencev

Skopuh.

H. Conscience.

Ko ji je tako zadajal bolečine, jo pehal semintja, je surovo zakričal nad njo:

»Ne sedi, kot drva! S poti!«

Tako jo je stresel za rami, da je Tiho kot prej se je usedla na svoj prejšnji prostor, a grenkim solzam ni bila kos, da bi jih ustavila, ko so ji drla iz oči.

Krutež se je oddaljil dva ali tri korake, skrižal je roki, se ji krohotal in rekel:

»Včeraj sem ti povedal, da je danes zadnji dan. Premisli se! Najstrašnejšega pričakuj, če ne dovoliš do solnčnega zahoda.«

Ker se dekleta ni niti premaknilo in ker ni ničesar reklo, je še bolj zbesnel in rekel:

»Molčiš? To je še edina moč, ki ti je ostala. A uničena mora biti; poznam sredstva, ki ti bodo odprla usta.«

Nato je planil zopet proti Ceciliji, jo pograbil za rami in jo tako tresel, da se ji je pričelo vrteti v glavi; tako strašno ji je gledal v oči, da so se ji tresli vsi udje, kakor da se boji, da bi jo ne umoril.

»Govori,« je rjovel, »govori, če ne, te bom zdrobil!«

Zastokalo je dekleta, pokleknilo in govorilo z dvignjenimi rokami:

»O Tis, kaj sem ti storila? Če že moram umreti, saj tako počasi me ne mori!«

Grozovitež je z nekakim zadoščanjem gledal trpeče dekleta, ki je ležalo trepetaje pred njegovimi nogami.

»Ti li nisem rekel, da boš še klečala pred menoj? Takrat mi nisi verovala. Glej, zdaj ležiš pred menoj!«

»Odpusti! Milosti te prosim!« je prosila Cecilija, »saj storim vse, kar zahtevaš: sužnja hočem biti tvojim željam, tvojim migljajem bom pokorna, tvoja dekleta bom...«

»Tega nočem!«

»Odstopila ti bom svojo dedščino; prosila bom strica, naj jo tebi voli; če bo potrebno, bom to potrdila pred pričami in pismeno, naj ti enkrat vse pripade; a za Boga, privoščim ti miru... moj duh že blodi... čutim, bojim se... da bom izgubila pamet!«

»Sklonila je glavo globoko na prsi, a ostala je na kolenih.«

Tako ne gre,« je odgovoril Tis. Saj je sredstvo, ki me izpremeni v najboljšega človeka na svetu. Poznaš je. Danes še lahko izbiraš, jutri bo prepozno. Če ne boš upoštevala mojega sredstva, potem se le poslovi od solnca, požrlo te bo moje sovraštvo; liki sneg pred ognjem boš izginila. Zdaj pač uvidiš, da me še ne poznaš! Odgovori: hočeš li postati moja žena ali ne?«

Dekleta je ustalo brez besedi; usedlo se je zopet na stol in skrilo glavo v roke.

višje draginjske doklade, dasi mi s svojim delom prinašamo državi milijone, druge kategorije jo pa stanejo milijone.

Glede na tako ogromno delo, ki so ga izvedli vaši odborniki: delavci in delavke, je umevno, da se je moral odbor in še posebej predsedstvo velikokrat shajati in sestajati.

Ko so drugi delavci in delavke že doma, sede še mnogokrat odborniki in odbornice na sejah. Ko so že drugi delavci in delavke morebiti v postelji, še odborniki in odbornice prosijo pomoči in sveta pri prijateljih tobačnega delavstva. Ni redko, da je šla kaka odbornica brez večerje spat, ker se je zamudila na sejah in pri posvetih.

Naše društvo je imelo seje: 4. junija, 16. julija, 12. in 16. avgusta, 1. oktobra, 17. decembra, 22. decembra, 28. decembra 1915; 26. januarja, 11. februarja, 3. marca, 7. aprila, 28. aprila, 19. majnika, 24. majnika, 23. junija, 28. julija, 23. avgusta, 13. septembra, 20. septembra 1916. Večkrat je posredoval odbor tudi pri ravnatelju.

Omenjati mi je še končno, da se je naš odbor lani ob petdesetletnici našega ustanovitelja dr. Kreka poklonil očetu katoliške slovenske delavske demokracije.

Poročilo se je vzelo na znanje.

Blagajniško poročilo.

(Poročala Marija Blejec.)

Ker je obolela blagajničarka Mici Blejec, sem na prošnjo odbora prevzela posle glavne blagajničarke. Nisem tega storila rada, ali udala sem se pritisku.

Stanje premoženja je sledeče: Denarja je bilo naloženega v Ljudski posojilnici 31. decembra 1915 na hranilno knjižico št. 32.835 679 kron 44 vin. (leta 1914. 569 kron 67 vin.; leta 1913. 436 K 10 vin.); hranilna knjižica Ljudske posojilnice št. 27.996 je bila vredna 31. decembra 1915. 16.636 K 8 vin.; leta 1914. 12.018 K 73 vin.) Drugo naloženo premoženje je bilo 31. decembra 1915 vredno 470 K. Delež »Naše moči« je izkazan z imensko vrednostjo 200 K. Skupno premoženje je znašalo torej 31. decembra 1915. 17.985 K 52 vin.; a od te vsote se mora odračunati 108 K 70 vin., katero vsoto je založila decembra 1915. blagajničarka sama, da ni bilo potrebnost iz hranilne knjižice dvigniti denarja, ki ga je morala izplačati. Premoženje društva je torej znašalo 31. decembra 1915 17.876 K 82 vin. (leta 1914. 15.510 K 50 vin.; l. 1913. 13.506 K 92 vin.). **Zvišalo se je torej od leta 1913. do leta 1915. za 4369 K 90 vin.**

Kar se tiče izdatkov, je izplačalo Podporno društvo leta 1915 na bolniških podporah 1187 K; za druge potrebščine 610 K 50 vin.

V hranilnico je vložila blagajničarka leta 1915. 4045 K 95 vin.

Po poročilu nadzorstva se je poročilo blagajničarke odobrilo.

Moškerc je ob tej priliki opozarjal, da so člani »Podpornega društva« dolžni biti hvaležni posebej Blejčevi, ki je prevzela vodstvo blagajne na prošnjo odbora, dasi ni bila to njena dolžnost in ima kot predsednica sku-

pine Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze dela v tej organizaciji dovolj. Obolela blagajničarka Rojčeva je bila pridna, vestna blagajničarka; marljiva naša odbornica; zvesta naša somišljenica. Prav je, da se na občnem zboru zahvalimo tako Rojčevi kot Blejčevi na njih delu v korist Podpornemu društvu. (Živahno pritrdjevanje.)

Računski zaključek za leto 1915. se nato odobri soglasno.

Pogrebni sklad.

Ob desetletnici Podpornega društva je ustanovilo društvo na Moškercov nasvet Pogrebni sklad. Četudi obstoja šele malo časa, moramo biti z uspehom, ki ga je dosegel, zadovoljni. **Pač pa bo potrebno, da se članom Podpornega društva obrazloži važnost Pogrebnega sklada.** Vojska je to pojašnjevalno delo nekoliko zavrla, vsled česar se število članov med vojsko ni veliko dvignilo, in je še nekoliko padlo. To dolžnost naj izvedejo odbori strokovnih odsekov, ki naj jih glavni odbor izvede in naloži to delo tistim svojim odbornikom in odbornicam, ki niso v predsedstvu. V pogrebni sklad plačuje nekaj nad 1000 članov. Odseki, ki jih določajo pravila, naj se takoj ožive in požive, v prvi vrsti Pogrebni sklad.

Denarja v gotovini je izkazala blagajna Pogrebnega sklada ob računskem zaključku 56 K 29 vin.; v hranilnici je bilo naloženega denarja 672 K; premoženja ima torej Pogrebni sklad 728 K 29 vin.; finančni uspeh se mora imenovati zadovoljiv.

Umrli so in so dobili njih svojci pripadajočo pogrebno podporo: Jožefa Ravnahrib, Jožef Švigelj, Valentin Sever, Pavla Soklič, Bučar Franc, Marija Petek, Sattler Mila, Murnik Iyan, Alojzija Tumpej, Hlebš Pavla, Kosec Marija, Sešek Antonija, Podbevšek Josipina, Keržič Marija, Grmek Marija, Zupančič Marija.

Vsem naj sveti večna luč!

Volitve.

Nato so se izvedle volitve; odbor, ki je takoj potem zboroval na seji, se je sestavil takole:

Predsednik:

Alojzij Čatar.

Podnačelnica:

Rotter Karolina.

Tajnica:

Andlovic Marija.

Tajnice namestnica:

Pliberšek Marija.

Glavna blagajnica:

Simončič Ivanka.

Blagajničarke namestnica:

Bučar Terezija.

Odbornice:

Ilovar Marija, Kremžar Urška, Prek Ivanka.

Odborniki:

Belc Matija, Kante Kajetan, Šegatin Franc, Žnidaršič Ivan, Šegatin Franc, Požlep Anton, Vrhovec Ivan.

Pred volitvijo v

nadzorstvo

opozarja Moškerc:

Nadzorstvo je silovito važna reč. Med nami se važnost nadzorstva dostikrat podcenjuje; nadzorniki so mnogokrat tudi sami vzrok, da si ne znajo pridobiti tiste veljave, ki jim gre. Ime nadzorstvo že samo pove, kaj da je dolžnost tega odbora, ki je zelo važen činitelj: nadzoruje naj vso društveno upravo. Pri tem seveda ne smejo nadzorniki pasti v tisto veliko zmotó, češ, sitnariti moramo, o sebi naj tudi ne mislijo, kdosi gavedi kaj so, ker so postali nadzorniki ali inšpektorji, ki so na uradniški lestvici v naših razmerah že zelo visoki gospodje; ali prav po kranjsko povedano: velike zverine. Posebno naj pazi vsaki nadzornik in nadzornica, kadar nadzoruje in kadar opozarja na kako reč, ki po njegovem mnenju ni bila prav narejena, da ne bo osebno žalil. V delavski strokovni organizaciji mora priti nadzorstvo do svoje veljave ravno tako, kakor je po delu dr. Kreka že prišlo v združni. V vsakem odboru pa naj bodo skupaj tudi najboljši, najvestnejši ljudje, se zgodi, da se odborniki in odbornice sčasoma prevzamejo: saj je prav, da so ponosni na svojo čast, a ravno zato, da se končno noben odbor nikjer ne prevzame, je zelo potrebno, da ne ostane nadzorstvo nikjer v naši delavski organizaciji le na popirju: ono deluj! Živi! Napreduj! To ne velja morebiti Podpornemu društvu, marveč prav vsaki delavski organizaciji; zelo prav in umestno bi tudi bilo, če bi v katoliško slovenskih izobraževalnih društvih S. K. S. Z. povsod poslovala nadzorstva.

Ne posameznike, marveč celoto moramo imeti vedno pred očmi. Nadzorstvo mora biti povsod, kjer ga ni, prične sčasoma pešati moč odbora; v njem dobivajo sčasoma samovlado posamezniki, končno le posamezna oseba vse pomeni, kar ne sme biti.

In posameznik, bodisi še tako moder, jo popolnoma lahko zavozi, posebno še, če pride v slabo tovaršijo in če so mu lastne koristi več, kot koristi celote: posledice so grda hinavščina, klečeplastvo, obrekovanje in druga grda, satanska, podla sredstva, da se taki človek, ki je obolel na domišljiji svoje častihlepnosti, drži na mestu. Koliko takih zgledov čitamo v zgodovini! Že stari Atenčani so imeli postavbo, da če je kdo previsoko zlezal, so ga lahko poslali deset let v penzijo. Solon je bil pameten človek, ker je varoval tako drastično svobodščine Atenčanov. In Atene, dokler so spoštovale Solonove postavbe, so bile mogočne, slavne: še zdaj slove, a propadle so, ker so pozabile na njo. Prosim, naj nadzorstvo v »Podpornem društvu« tudi res posluje in tekmuje v delu za blagobit članov z glavnim odborom.

Novo nadzorstvo, ki ga boste izvedli, naj oživi besedilo § 9., 3. odstavka društvenih pravil, ki določa:

Občni zbor volj nadzorstvo, ki ima dva moška in dve ženski članici.

Prvo sejo skliče najstarejši član nadzorstva.

Najprej se izvoli predsednik ne glede na spol, ki sklicuje seje nadzorstva in poroča o nadzorovanju občnim zborom.

Nadzorstvo nadzoruje vso društveno upravo, izvrševanje pravil in sklepov občnih zborov.

Na njegovo zahtevo se mora sklicati odbor, oziroma občni zbor.

Najmanj drakrat na leto mora pregledati račune, knjigo in blagajno.

Veljavno sklepa ob navzočnosti treh članov.

Prosim, naj predsedstvo odbora vabi k sejam odbora vselej tudi člane nadzorstva, ker po moji izkušnji more nadzorstvo najboljše nadzorovati le, če so nadzorniki in nadzornice tudi vedno na sejah odbora navzoče; po teh sejah lahko zavzamejo sami v svojih sejah stališče; boljše je pa, da ga zavzamejo že pri seji sami. Če so namreč delo preveč cepi, zarije se lahko tudi v nadzorstvo duh nagajivosti, katerega se pa mora vsaki resni človek, ki mu gre za dobrobit celote, najskrbnejše ogibati.

Vse člane in članice pa prosim:

Naravnost ljubosumno pazite na to, da bo nadzorstvo izvajalo dolžnosti, ki mu jih nalagajo pravila.

V nadzorstvo so bili izvoljeni:

Verbič Franc, Besov Anton, Juvanc Franciška, Škrjanc Marija.

Občni zbor se je nato zaključil.

— Vsak dan dvanajst odredb. Listi v Nemčiji poročajo: Odkar se je pričela vojška, je izšlo 400 odredb zveznega sveta, vlada je izdala nad 3000 odredb; nešteto odredb so izdale občine, okrožja, dežele in podrejene oblasti. Na dan je prišlo povprečno dvanajst odredb.

— Izvoz vseh mesnih konzerv in drugih živiljenjskih potrebščin, ki so napravljene iz mesa, je holandska vlada prepovedala.

V Berlinu ob 9. uri zaprta hišna vrata. V Berlinu bodo morala biti od 1. oktobra dalje vsa hišna vrata ob 9. uri zvečer zaprta.

Listnica uredništva:

P. g. J. B.: Prav lepa hvala. Objavim prihodnjič. Danes mi je zamašil prostor občni zbor Podpornega društva. Še večkrat, prosim. — Urednik.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovjših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

priljučje, v lastni hiši, nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

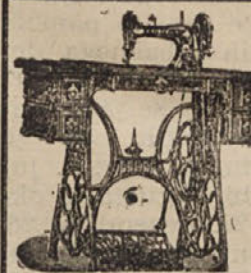
Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izbira vezenih, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne, sukana itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo trdko

Ignac Vok

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6.

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznana najboljša šivalna stroje v Evropi in to so PFAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija. Ponk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo